

Ruoka-allergiset vaativat parannusta tuoteselosteisiin

Euroopan ruoka-allergiset kuluttajat ovat pitkään odottaneet uusia, parannettuja elintarvikkeiden tuoteselosteiden säädöksiä. Euroopan Allergia- ja hengityselinsairauksien potilasliitto EFA ja sen jäsenjärjestö Allergia- ja Astmaliitto ry ovat vedonneet EU:n lainsäätäjiin vastaamaan ruoka-allergisten potilaiden vaatimukseen ja turvaamaan heille oikean tiedon ja sitä kautta parantuvan elämänlaadun. Järjestöt tähdentävät, että elintarvikkeiden tuoteselosteet ovat suurin ja helpoin tapa kertoa ruoan ainesosista kuluttajalle.

Arviolta 4 % aikuisista ja 8 % lapsista kärsii ruokayliherkkyydestä ja -allergiasta EU:n alueella. Suomessa ruoka-allergisia arvioidaan olevan aikuisista noin 1-2 % ja lapsista (alle 6 v.) noin 10 %. Ruokayliherkkyyden ja -allergian ainoa hoitokeino on välttää oireita aiheuttavia ruoka-aineita. Ehdotetut uudistukset ovat huomattava edistysaskel. Mikäli direktiiviehdotus hyväksytään, voi ruoka-allerginen kuluttaja välttää allergisoivaa ruoka-ainetta aiempaa paremmin koko EU:n alueella.

Ehdotuksen tärkeimmät parannukset ovat:

- Yliherkkyyttä aiheuttavat ainesosat (mm. maito, kananmuna, kala, äyriäiset, gluteenia sisältävät viljat ja pähkinät) on lueteltu direktiivissä ja ne täytyy aina ilmoittaa tuoteselosteessa selvällä viittauksella ainesosan nimeen. Listaa tullaan päivittämään uuden tieteellisen tiedon pohjalta.
- Vähäisten ainesosien (alle 2 % tuotteesta) merkitseminen sekä poikkeukset ainesosaseoksien ilmoittamisessa on tiukasti säädelty.

Direktiivi ei sisällä tuoteselosteiden varoitustekstejä, kuten "saattaa sisältää pähkinää". EFA vaatii kannanotossaan, että EU luonnostelelee säädökset, joilla varoitustekstejä säädelään.

Nykyisen tuoteselostedirektiivin heikkoudet

Tällä hetkellä kaikkia ruoan ainesosia ei tarvitse ilmoittaa tuoteselosteessa (ns. 25 % sääntö) ja jotkin ainesosat ilmoitetaan ryhmänimen alla (esim. kasvisrasva). Tästä johtuen ruokayliherkkyydestä tai -allergiasta kärsivät pelkäävät tietämättömyyttään syövänsä ruokaa, joka sisältää heille haitallisia ainesosia ja aiheuttaa yllättäviä ja joskus jopa henkeä uhkaavia oireita. Monet ruoka-allergiset eivät osta valmisruokia ja jotkut puolestaan eivät ole lainkaan tietoisia riskeistä. Molemmissa tapauksissa elämänlaatu on alentunut huomattavasti.

Varoitustekstien käyttö tuoteselosteessa tulisi olla tunnustettua ja säädeltyä. Tällä hetkellä jotkin elintarviketuottajat käyttävät varoitustekstejä tärkeimpien allergeenien kohdalla, ilmoittamalla esim. kontaminaatoriskistä, jossa tuote saattaa sisältää ainesosia, joita ei ole tuotteeseen tarkoitettu. Kuitenkaan varoitustekstien käyttöä ei ole tunnustettu eikä säädelty elintarvikkeiden pakkausmerkinnöissä.

Uudistetun tuoteselostedirektiivin voimaantulo

Allergia- ja Astmaliitto ry on vedonnut tuoteselostedirektiivin uudistamisessa myös suomalaisiin euroedustajiin allergianäkökulman huomioonottamiseksi. Direktiiviehdotuksesta keskustellaan ja äänestetään Euroopan Parlamentissa kesäkuussa 2003.

Lisätietoja:

Sari Järvinen
Kansainväliset asiat
Allergia- ja Astmaliitto ry
Puh. 09-4733 5303
sari.jarvinen@allergia.com

EFA, European Federation of Allergy and Airways Diseases Patients Associations, on eurooppalainen organisaatio, joka edustaa 41 allergiaa, astmaa ja keuhkohtaumatautia sairastavien potilasliittoa 22 Euroopan maassa. EFA:an kuuluu yli 400 000 näitä sairauksia sairastavaa jäsentä. Allergia- ja Astmaliitto ry on EFA:n jäsen Suomessa ja edustaa noin 30 000 jäsentä.